

[C. J. F. Sven.]

under: Tværtimod begynder man Forslagets § 1 med en Fastholden af det tidligere Standpunkt, at Loven ikke finder Anvendelse paa Selskaber med begrænset Ansvar, hvis Virksomhed bestaar i den saakaldte Andelsvirksomhed, at forskaaffe Medlemmerne Genstande til Forbrug eller afhænde Medlemmernes Produkter.

Der vilde være al Anledning til ogsaa at tage dette Spørgsmaal op, og hvis man ikke vilde kombinere det med Loven om Aktieselskaber og indbygge det i dette Lovforslag — hvad der i og for sig kunde være meget god Grund til —, saa havde der været al mulig Anledning til at fremsætte et særligt Lovforslag om Andelsselskaber. Ogsaa Andelsselskaber har efterhaanden faaet en saa vidtomspændende Betydning, raader over saadanne Kapitaler, at det ikke er unaturligt, at man ogsaa for denne Side af det moderne økonomiske Liv søger at give legislative Regler.

En Henvisning til, at der ikke for Andelsselskaberne har været lignende uheldige Forhold som for Aktieselskaberne, gælder paa ingen Maade. Der kan nævnes adskillige Tilfælde, hvor Andelsselskaber har medført Ruin for adskillige Andels-havere, saaledes at en Lovgivning ogsaa med Henblik paa Andelsselskaber utvivlsomt maa siges at være paakrævet.

De stillede Ændringer til Landstingets Affattelse tilsigter i Hovedsagen at skærpe Reglerne for Bestyrelsen og Direktionen og beskytte Mindretallene og samtidig at skaffe de offentlige Myndigheder større Indseende med Aktieselskaberne og disses Ledelse.

Den Maade, hvorpaa man søger at opnaa disse maaske ikke helt uberettigede Ønskers Opfyldelse, forekommer os imidlertid ikke tiltalende. Det foreslaas f. Eks., at enhver Aktionær skal have Ret til at efterse Aktiebogen. Det vil sige, at enhver Aktionær til et hvilket som helst Tidspunkt skal kunne faa Oplysning om, hvem der er hans Medaktionærer.

Dette kunde paa Forhaand synes at være en sund og naturlig Tanke; men man overser jo rigtignok blot ganske dette, at naar en Aktionær søger Oplysning i Aktieprotokollen om, hvem der er hans Medaktionærer, saa sker det ingenlunde altid med, hvad man vilde kalde egentlig legitime Formaal for Øje, idet man som oftest vil se, at naar Aktionærer søger at skaffe sig Oplysning om Medaktionærer, er det for at faa Udbyttet i Vejret eller for at faa Friaktier eller for at skaffe sig Indflydelse paa

den ene eller den anden Maade. Derimod er det uhyre sjælden, at der søges dannet Aktionærsammenslutninger indenfor et Selskab med det Formaal at konsolidere Selskaberne eller at nedsætte Udbytteerne.

I Virkeligheden vil man altsaa ved en Bestemmelse som denne i første Række gaa i Spekulantinteressernes Tjeneste. Det er Spekulanterne, der vil have Fornøjelse af denne Bestemmelse, og det vil aldeles ikke i det overvejende Antal af Tilfælde være en sund Interesse.

Paa lignende Maade har man søgt at skaffe den enkelte Aktionær Indseende med, hvilke andre Hverv Bestyrelsen har. Jeg kan aldeles ikke indse, at det for det første kan være noget, der kan være afgørende for Aktionærene; det vil som oftest være en Interesse, som ligger udenfor det rimelige Formaal, rent bortset fra, at det at sidde i en Bestyrelse jo ikke er noget, der skjules. Ifølge Sagens Natur fremgaar det af Anmeldelserne til Aktieselskabs-Registeret; og for de mere prominente Medlemmer af vort Samfund behøver man blot at slaa op i Den blaa Bog, hvor de Folk, der indtager disse mange Stillinger, ligefrem føler en Fornøjelse ved at meddele, i hvor mange Bestyrelser de sidder.

Med andre Ord, det er uhyre let at skaffe sig Oplysninger om, hvilke Bestyrelsesmandater denne eller hin Mand beklæder i dette Land. (*Elmqvist*: De staar ikke dér!). Jeg hører heller ikke til de prominente Medlemmer. — Naar man ikke des mindre sætter det ind i Aktieselskabsloven, saa er det sygelige Interessers Opnaaelse, man forfølger, nemlig Nysgerrighed, Misundelse — tænk, hvis der skulde sidde en Mand i 3—4 Aktieselskabsbestyrelser; tænk, om han skulde faa nogen Tantième, det var forførdeligt!

Det kalder jeg sygelige Interesser, for Spørgsmaalet er ikke dette, om Manden har lidt flere eller færre Bestyrelsesmandater, lidt større eller mindre Tantième, men om han passer det paagældende Arbejde, og dér er det saadan, at Arbejdsevnen er forskellig. Vi behøver blot at se paa de ærede socialdemokratiske Medlemmers Arbejds-kraft, se i Den blaa Bog f. Eks., hvilke Kommissioner prominente Medlemmer af Socialdemokratiet paa een Gang kan sidde i: Det islandske Nævn, Andelsbankens Likvidationsudvalg eller Landmandsbankens Likvidationsudvalg, den ene Kommission efter den anden. Jeg tror, den paagældende til fulde mestrer den Opgave, han er sat til, og derfor mener jeg heller ikke, man overfor Bestyrelsesmedlemmer paa Forhaand kan